

tegn

5/13 - et magasin for Skjold menighet
med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

Digital familiemoro

Med en enkel GPS-enhet, slike som finnes i nesten alle smarttelefoner, kan familieturen få en helt ny, morsom vri. Side 2-3

Velkommen til kor

Søråshøgda barnekor er i full gang med høstsemesteret. Noe nytt denne høsten er at også fireåringer kan få begynne i koret. Side 4

Dikter Sindre i Skjold

Et utvalg av dikter og kapellan Sindre Skeies salmer skal fremføres i Skjold og Søreide. Side 14-15

Ikoner i Skjold

Den anerkjente kunstnaren Solrunn Nes stiller ut ikonmalerier under kulturdagane i Skjold kirke 27. oktober - 1. november. Side 10-11

Den innbilt kloke

Jeg har dette året vært på tur og på leir med konfirmantene. Nå er konfirmasjonstiden over for i år i Skjold. 2013-kullet er konfirmert. Om ikke konfirmantene hverken er utlærte eller opplærte, så sitter noen av oss voksne igjen med en erfaring eller to.

REFLEKSJON AV BJØRN MOEN

For et par ganger ble min tålmodighet satt på prøve. Ingen dramatiske opplevelser, god gammeldags ansvarsfølelse og 40 års aldersforskjell kan sikkert ha noe med saken å gjøre.

Men så har tankene kommet, sånn i den roligere etterkant:

Hva kunne jeg ha gjort anderledes? Hva var det jeg ikke forstod i møtet med den andre? Var jeg for opptatt av mitt, og så hverken den unge konfirmenten eller det vedkommende hadde som sitt anliggende? Var helheten viktigere enn individet? Hvorfor var jeg ikke mer tålmodig, og klok?

Kanskje var det Bibelens ti bud. Disse som Moses og israelitten fikk av Vår Herre og som igjen dukket opp i protestantenes katekismer. Pontopidan og Luther hos oss. Vi underviser fremdeles litt i dem. Og så det syvende: Det som vi tror heter; du skal ikke lyve. Det er nok den folkelige kortformen. Formen uten retning, fomen uten den andre. I min Bibel står det: Du skal ikke vitne falsk om din neste, - om din neste. (5. Mosebok kap. 4, v20.)

Det er altså ikke muligheten for å bli tatt i en løgn, muligheten for at noen skulle oppdage at jeg smører litt tjukt på, nei, nei, nei. Heller ikke skammen ved at Gud selv skulle vite om det. (Den kan vi snakke mer om en annen gang.) Men av hensyn til min neste, av hensyn til de rundt meg. Alle budene fra 4- 10 har det samme mål: vi skal være til velsignelse og støtte for hverandre. Den andre skulle være målet med det jeg sier og gjør.

Så har da undervisningen i år ikke vært helt forgyves; den gamle som trodde seg klokkest var som kanskje hadde mest å lære. ●

Du som leser dette har kanskje allerede hørt noen fortelle om at de har startet med «geocaching». Denne moderne formen for skattejakt blir mer og mer populær.

TEKST & FOTO: STEIN RUNE RISA

Ordet «geocaching» er satt sammen av «geo» (Jorden) og «caching» (gjemme-sted), og går i all enkelthet ut på å bruke en satellittsignal-mottaker (GPS) til å finne cacher (skatter) som andre geocacher har lagt ut.

Kanskje kjenner du allerede til dette, men visste du at den aller første norske geocachen er lagt ut på Bønes? Og at den ble lagt ut av Steinar Moen - en aktiv deltaker i Bønes menighet?

Steinar er 47 år og jobber til daglig med datasimulering, og er en GPS og geocache-entusiast. Vi har fått han til å fortelle om hvordan han først fikk høre om denne spennende hobbyen:

- Jeg var med å starte et firma som heter Powersim, og rundt år 2000 laget jeg en autopilot for båter. Denne fungerte uten bruk av elektronisk kompass eller rorsensor - kun ved hjelp av GPS-mottaker. Det ble litt blest om denne autopiloten - og min interesse for bruk av GPS - og en kollega tipset meg i mai 2001 om geocaching.

Norges første!

Det fantes dessverre ingen geocacher i Norge, men i Sverige var det hele 14 ca-

cher. Vi dro etter hvert til Sverige og cachet, men før det måtte jo Norge også få en geocache. Den ble lagt ut her på Bønes den 9. juni 2001, og navngitt «Norges første, i Bergen, The first cache in Norway». Den har fremdeles samme navn og posisjon, men den er utvidet til en såkalt «multicache», dvs du må gå via flere steg for å finne selve boksen med loggbok, bytteting etc.

Geocaching høres kanskje litt avansert ut for mange, men Steinar forteller at det er enkelt, og at en ikke trenger mye utstyr for å sette i gang.

- En telefon med GPS er nok, og de fleste nyere telefoner har det. Det finnes også flere apper for å cache (se infoboks) - noe som gjør det veldig enkelt, sier Steinar.

En håndholdt GPS vil være enda mer presis, men som regel er telefonen god nok. Den mest manuelle måten å finne en cache på, er å skrive ut cachesiden, og taste posisjonen inn i GPS-en. Da vil du til enhver tid kunne se avstand og retning. Dette er helt gratis. Hvis du betaler drøye 200 kroner for å bli «Premium member» på geocaching.com, kan du laste ned f. eks de 1000 nærmeste cachene, slik at alle ligger klare i GPS-en. Du kan da få GPS-en til å gi en alarm hvis du tilfeldigvis befinner deg nærmere enn

BIRKELAND • BØNES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STOREVEIT • SØREIDE
Menighetsbladene i Fana

Tegn utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana, og sendes til alle hjem i menigheten. Vi tar med glede i mot artikler av ulike slag og gjerne tips til reportasjer.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller på e-post: tegn@broadpark.no.

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Øystein Pettersen, 938 04 808, oystein.pettersen@uni.no. Lokal kontaktinformasjon: Se side 13

Sentralredaksjon:

Redaktør: Magne Fonn Hafskor
telefon: 55 39 04 40 - E-post: eyecu@online.no
Kun henvendelser ang. fellesstoff til bladet (side 5-12). All annen kontakt: Se side 13.

Annonser:

Frøde Høyte - hoeyte@gmail.com

Stoffdeadline neste nummer:
Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer:
Tirsdag 26. november

Produksjon: Dragefjellet Media
tlf. 55 23 25 47 - post@dragefjellet.no

Trykk: Bodoni, Straume

Prøv selv:

Har du lyst å gå i gang med geocaching? Gå til www.geocaching.com og søk etter cacher i nærheten.

Her finner du mobiltelefon-app'er: www.geocaching.com/live/default.aspx

Den første cachen i Norge: <http://coord.info/GCBBF>

Steinar og Torstein på moderne skattejakt. Ta med familien og utforsk natur og nærmiljø med geocaching!

300 meter fra en cache du ikke tidligere har funnet.

Ulike typer cacher

Det finnes mange ulike typer cacher, men felles for de fleste er at du skal skrive navnet ditt i en loggbok som ligger med cachen. I tillegg kan du registrere at du fant cachen på nettet. De som har lagt ut cachen kan da følge med på hvem og hvor mange funn som er gjort..

- En annen morsom side av geocaching er byttetingene. I utgangspunktet kan du ta noe fra en cache, men da må du legge noe annet tilbake. Av og til lur du på hvor det blir av det du legger tilbake. Det kan du holde rede på hvis du merker byttetingen. Den kalles da en «travel-bug», og er merket med en kode. Når denne tingen blir byttet fra cache til cache på denne måten, så vil den kunne reise verden rundt. Eieren av bug-en vil til enhver tid se hvor den er, og kanskje reise til en cache der den er, og finne den igjen. Man kan også gi bug-en et «oppdrag», oppdrag, f.eks være innom alle fylker i Norge, før den til sist skal havne i en bestemt cache. Her er det bare fantasien som begrenser!

Ekstra utfordrende er de såkalte «Mystery-

cachene». Der må du løse en rebus eller lignende for å finne endelig posisjon. Det kan være alt fra Sudoku til gåter.

Geocaching har for mange utviklet seg til en livsstil og kultur, og søndagsturer og ferier blir lagt opp etter hvor det er mange cacher tilgjengelige. Cacher finnes over hele verden – geocaching.com har registrert over 2.2 millioner cacher, og over 6 millioner brukere.

- Noe av det som er kjekt med geocaching er at en kommer seg ut med familien – det er sunt for både kropp og sjel. Man får spenning; man vet aldri om man finner cachen, eller om den er der i det hele tatt. Mange cacher er lagt til steder som er severdige eller har spesiell historikk, og ofte inneholder beskrivelsen mye bakgrunnsinformasjon om stedet. Geocaching er en hobby uten press – man kan ta det i det tempoet som passer.

Legge ut cacher

I tillegg til å finne cacher, er det også enkelt å legge ut egne cacher.

- Det er spennende å legge ut egne cacher. De som finner en cache logger ofte dette på nettsidene, og du får e-post hver gang noen finner en av dine cache, lokker Steinar.

Når du gjemmer en cache, bruker du et

kallenavn. Det kan være ditt eget, eller noe du finner på. Etter hvert som du finner mange cacher, så lur du kanskje på hvem som gjemmer seg bak de forskjellige kallenavnene. Det kan du finne ut ved å finne en såkalt «event-cache». Det er ikke en fysisk boks med loggbok, men en posisjon med dato og tidspunkt. Denne logger du som «funnet» hvis du møter opp på det aktuelle stedet til riktig tid. Der vil du da naturlig nok ikke være den eneste som møter opp, og du har en fin sosial sammenkomst. Du kjenner på en måte mange av de som kommer, selv om du aldri har truffet dem, og kanskje ikke engang vet hvordan de ser ut. Du har gjerne funnet mange av cachene deres, eller bare lest andre sine logger av cachene deres. Et slikt event kan ha 5-6 deltakere i et partytelt, og vare en halvtimes tid, eller det kan gå over flere dager med over tusen påmeldte.

30 000 cacher i Norge

Det er over 30 000 cacher bare i Norge, og hvis du har en mobiltelefon med GPS er det ingen grunn til å ikke prøve geocaching. Steinar er veldig engasjert i dette, og hvis du treffer ham er det bare å slå av en prat med om temaet. God jakt! ●

ICA Supermarked

FAGKUNNSKAP OG STORT UTVALG!

GULLSMED
H. GAMS-HAUGSØEN

TORGALLMENNING 55 36 40 00
LAGUNEN 55 13 38 60
www.hgh.no

Søråshøgda barnekor har startet opp igjen øvelsene. Vi øver som vanlig i Skjold kirke i 4 grupper, og fra og med denne høsten kan 4-åringer også få begynne i koret.

- **Grønn gruppe:**
4 og 5 åringer øver i kjelleren kl. 17.30-18.25
- **Gul gruppe:**
1. og 2.-klassinger øver på speiderloftet kl. 17.30-18.25
- **Blå gruppe:**
3. og 4.-klassinger øver i menighetssalen kl. 17.30-18.25
- **Rød gruppe:**
5., 6. og 7.-klassinger øver i menighetssalen kl. 18.35-19.30

Har du spørsmål om påmelding, kontakt medlemsansvarlig

Bjørn Bjørnestad, tlf. 92 06 10 09, eller besøk www.SBKOR.no

Jule-CD

Koret skal i år gi ut sin andre jule-CD. «Backingen» er allerede ferdig innspilt, og nå er det hektisk aktivitet for å få øvd inn sangene som skal med på CD-en. Øvingskvelden som Tegns utsendte stikker innom er absolutt ingen vanlig øving – i dag skal det lages omslagsbilde til CD-en. Barna får utdelt papir og fargestifter og er snart i full

gang med å få opp julestemning med tegningene sine. Og så skal alle male hver sin liten bit på et stort lerret.

Dette skal ikke bli en CD med tradisjonelle julesanger, det er nye sanger som nok ikke så mange har hørt før, og til og med et helt nytt orginalverk.

Turer

Det er gøy å synge i kor – og aller gøyest når koret reiser på tur. I Søråshøgda er det tradisjon at eldste gruppe reiser på tur hvert

år, annethvert år innenlands og annethvert år til utlandet.

I år gikk turen til Oslo. Målet for turen var Holmlia-dagene, et multikulturelt arrangement med sang, dans og mye internasjonal mat. Koret bodde på Holmlia kirke, der de også sang under gudstjenesten søndagen. Resten av langhelgen var de på shopping i Oslo, i Vigelandsparken der de sang foran Monolitten, og i Tusenfryd, der halve inngangsbilletten ble gjort opp ved konsert i parken. ●

RYGGMESTER
ERLING VALDE A/S
 ALT I TØMMER- OG INNREDNINGSARBEIDER
 Smøråsvn. 22 - Telefon 55 13 05 80

VI LEVERER I HELE BERGEN!

TOPPE BLOMSTER
www.topeblomster.no
 Kilden Senter 55 13 71 56 Qasen Senter 55 16 16 88
 Sletten Senter 55 28 21 31 Asane Senter 55 18 36 25

Sofus
FRISØRSALONG
 Tlf. 55 13 09 33
 Sæterv. 1
 5236 Rådal

- Jeg vil tvinge folk til å bry seg

– Hvis du ser ondskap, så grip inn. Passivitet er like ille, sier Kristine Nilsen Oma. Hun står bak danseforestillingen «Far, Far Away», som settes opp i Korskirken nå til helgen. Temaet er hennes egen oppvekst i Arna - med en narkoman far.

➤ SIDE 6-7

Far, Far Away

- «Far, Far Away» vises i Korskirken fredag 4. oktober kl. 19, lørdag 5. oktober kl. 15 og søndag 6. oktober kl. 20.30.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Ideen til forestillingen fikk 39-åringen på en danseworkshop der hun ble oppfordret til å forholde seg til temaet om sin far. Det resulterte i en improvisasjon som gjorde sterkt inntrykk på de andre deltagerne.

Oma ønsker å skape en diskusjon rundt narkomanes status i samfunnet gjennom det moderne danseteatrets uttrykk. Produksjonen blander samtidsdans, teatral tekst, performance art og livemusikk med en aktiv scenografi. Forestillingen hadde premiere på USF Verftet 20. juni, og ble også vist siste helgen i august. De som har sett den så langt, har blitt veldig berørt av den.

– Håpet mitt er at den vil få flere til å snakke om sine opplevelser. Dans er et sterkt og sanselig formspråk. Jeg kombinerer det med å snakke, for slik å gjøre det mer tilgjengelig for de som ikke kjenner dansespråket.

Følte skam

– Det er din egen historie du forteller?

– Ja, men ikke bare min, sier hun.

– Det er veldig mange som opplever lignende ting og ikke tør å snakke om det. For min egen del skammet jeg meg lenge over å ha opplevd det. Jeg tror det er viktig å snakke om slike opplevelser, få lys på de. Da blir det mindre smertefullt.

Hun legger vekt på at forestillingen først og fremst handler om hennes egen opplevelse av å vokse opp med en narkoman far.

– Fikk du hjelp fra barnevernet?

– Jeg tror min historie lå bortgjemt i en skuff. Den ble tatt tak i to ganger, uten at det skjedde noe. Heldigvis har jeg en ressurssterk storfamilie, det har hjulpet mye.

Omvendt far/barn-forhold

Hun beskriver oppveksten som «tøff», men vegrer seg for å gå inn på detaljer. «Det vil jeg

helst ikke snakke om» svarer hun når jeg spør om hun ble slått.

– Det er først nå i moden alder jeg har kjent det viktig og nødvendig å snakke om dette. Noe av det jeg er opptatt av, er at det å være narkoman bare er et symptom på noe annet. Det ligger gjerne en psykisk lidelse under.

– Hvordan var det å være barn i en slik familie?

– I dag har jeg det bra med det, og jeg har et godt forhold til min far. Det hadde vært kjekt om han kom og så forestillingen. Men klart, det har vært tøft. Jeg brukte lang tid på å oppdage at jeg bryr meg om ham; og samtidig innse at jeg ikke kan redde han. Han må ønske det selv. Så forholdet vårt ble litt omvendt av det tradisjonelle mellom foreldre og barn.

Har kjempet selv

– Du hadde et ønske om å redde ham?

– Ja, og det er viktig å si.

– Det er et stort ansvar for et barn å ta på seg?

– Absolutt.

– Hvor tidlig ble du klar over hva han slet med?

– Jeg tror jeg skjønnte det allerede i syvårsalderen. Det var liksom noe som ikke stemte.

Hennes måte å reagere på var å bli perfektjonist. Hun la vekt på å bli flink på skolen, og gjorde sitt for å skjærme alle fra å få kunnskap om farens situasjon.

– Ingen har sydd puter under armene på meg. Jeg har vært nødt til å kjempe selv, og kommet styrket ut av det, forteller hun.

Samtidig innser hun at hun har vært heldig. Ikke alle klarer seg like bra når de vokser opp under slike forhold. Alt var heller ikke negativt. Hun husker mange morsomme episoder fra barndommen. Men alt snudde når faren var på nedtur. Da ble han uforutsigbar. Han kunne også være borte i lange

perioder, for så plutselig å komme tilbake. Noe av det vondeste for et lite barn var likevel opplevelsen av ikke å bli sett for den hun var.

– Jeg måtte hele tiden tilpasse meg; ikke forstyrre og ikke gjøre noen feil. Så jeg holdt meg mye for meg selv, og fokuserte på trening og å være best på skolen. Det klarte jeg. Men det har kostet noe.

– Du ble ensom?

– Ja, den gangen. I dag har jeg det bra. I dag er jeg takknemlig for opplevelsen. Jeg hadde ikke valgt den igjen, men ser at jeg har lært noe jeg ikke ville vært foruten.

- Produksjonen blander samtidsdans, teatral tekst, performance art og levende musikk med en aktiv scenografi.
- Kristine Nilsen Oma forteller i verket om egen opplevelse av å ha vokst opp med en narkoman far og kampen om å være et lykkelig menneske.

- Etter forestillingen lørdag blir det samtale mellom Kristine Nilsen Oma, bymisjonsprest Kari Veiteberg og publikum.
- Forestillingen er sponset av Bergen dansesenter og Bikramyogabergen, og har også mottatt støtte fra Bergen kommune og Fond for lyd og bilde.

- Billetter via Billettservice, ved døren eller direkte fra Kristine Nilsen Oma: kristinenilsenoma@gmail.com
Det er også mulig å avtale egne oppsetninger i andre kirker.
- Mer informasjon: Egen Facebook-side og event.

Ingen sa noe

- Visste skolen noe om hvordan du hadde det hjemme?
- Ingen sa noe til meg. Og jeg var flink på skolen.
- Var det andre som reagerte?
- Mange visste nok hva som foregikk. Hun blir stille.
- Jeg presiserer ofte at hvis du ser ondskap, så grip inn. Passiviteten er like ille. Det er noe av det jeg vil få frem. Jeg vil tvinge folk til å bry seg.
- Ville du ønsket at folk sa fra den gangen?
- Nei. I dag ville jeg det. Men den gangen? Glem det.
- Hva ville det betydd for deg hvis folk gjorde det?
- Jeg ville hatt mer trygghet, opplevd mindre uro, og fått lov til å hvile litt.

Ble kunstner

- Så samfunnet skulle grepet inn?
- Ja, men samfunnet handler om mennesker. Det er mennesker som må gripe inn. Folk må heller bry seg litt for mye enn litt for lite.
- Samtidig minner hun om at alle barn vil være med sine foreldre, og vil forsvare de til det ekstreme.
- Så det er viktig hvordan det blir gjort.
- I dag er hun glad for at hun har tilegnet seg et verktøy; en tyngde; som kunstner.
- Slik kan jeg gi mitt bidrag til å skape forståelse; og de som har opplevd lignende ting tror jeg vil gjenkjenne en del.
- Hva var verst i oppveksten din?
- Det er vanskelig å si.
- Hun blir stille igjen.
- Hva var best da?
- At jeg fikk gjøre hva jeg ville. Jeg ble veldig selvstendig veldig fort. Ingen sa hva jeg skulle gjøre eller burde gjøre.

SNACK OM DET VONDE: – Det gjør godt å slippe alt hemmelighetskremmeriet; at ting skyves under teppet. For meg er det en veldig drivkraft. Jeg tar hele tiden frem ting folk ikke liker å snakke om. Det mener jeg de har godt av, sier Kristine Nilsen Oma.

Bærer ikke nag

Som 16-åring kom hun inn på Ballettakademiet i Göteborg, etter å ha vært på audition der. Etter en stund kjente hun at det ikke var riktig skole. Hun flyttet til London og begynte på Laban Centre for Movement and Dance. Senere har hun blant annet studert koreografi i Australia.

– Jeg mediterer mye, og prøver å ta ansvar for livet mitt. Det som er viktig, er hva jeg selv kan gjøre, hvordan jeg selv skaper mitt eget liv. Jeg har vært gjennom mange prosesser med min far. «Jeg er så glad i deg» har jeg sagt. «Du har gitt meg livet». Han har hatt det beintøft selv. Det hjelper ikke meg å bære nag. Jeg tenkte at jeg måtte bruke dette til noe, skape verdier, snu gift til medisiner.

En del av dette handler om å snakke ut om opplevelsene, både gjennom media og gjennom kunsten.

– Jeg vil gi mitt bidrag, slik at andre skal slippe å bære på lignende ting. Det gjør godt å snakke om det, å slippe alt hemmelighetskremmeriet; at ting skyves under teppet. For meg er det en veldig drivkraft. Jeg tar hele tiden frem ting folk ikke liker å snakke om. Det mener jeg de har godt av. Jeg tror ikke noen har det godt hvis de vet at andre har det vondt, understreker Kristine Nilsen Oma. ●

- Hadde du klassekamerater?
- Ja, men jeg holdt alltid distanse. Foreldre var bevisste på ikke å sende venner med hjem til meg, og jeg tok heller ikke selv noen med hjem.
- Feiret dere barnebursdager?
- Ikke etter at jeg begynte på skolen. Da ville jeg ikke. Jeg var veldig sjenert, og holdt avstand. Heldigvis fant jeg lidenskapen til dans. Det var som om dansen ble et hjem for meg. Der kunne jeg uttrykke alt. Jeg hadde en kjempeflink trener som så meg.
- Hvor gammel var du da?
- 11 år. Da tok dansen helt over for meg.

Evangelistene er tilbake

De fire svære teppene med evangelistene var blitt uhyggelig skitne etter å ha hengt i 76 år i Storetveit kirke. Nå er de tilbake etter en omhyggelig renseprosess i Salhus, der de gamle plantefargene er kommet til sin rett igjen.

LÆR MER OM TEPPENE:

Søndag 5. januar kl. 18.00 blir det kaffesamling ved Sunniva-teppet i menighetshuset, der Agnethe Mohn (bildet) vil fortelle mer om kirken og kirke-teppene i Storetveit.

TEKST: AGNETHE MOHN, LEDER I STORETVEIT
MENIGHETSRÅD. FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Som barnebarn av Emily Mohr på Storetveit gård, er jeg fylt av ekstra stor beundring for hennes enorme arbeidsinnsats, administrasjonsevne og dyktighet med fargene og billedvev-håndverket. Hun hadde hovedansvaret og fordelte arbeidsoppgavene. Selv vevde hun Johannesteppet sammen med sine hushjelper. Tre andre dyktige veverker fikk ansvaret for de tre andre evangelistene.

Teppene er fem meter brede og 7,5 meter høye. Bordene ble vevd for seg og sydd på.

Alt dette kolossale vevearbeidet ble utført fra nyttår 1935 til påsken 1936.

Et praktisk utgangspunkt

I bladet «Vi selv og våre hjem» fra 1936 skrev professor Robert Kloster følgende om teppene: «Vår tid eier ikke den dominerende kirkelige innstillingen som i middelalderen gjorde kunsten til kirkens ydmyke tjener. Heller ikke eier vår tid renessansens overveldende selvsikkerhet som snudde opp ned på middelalderens innstilling og gjorde kirken til kunstens tjener. (...) Allikevel gjør der seg i vår tid gjeldende kunstneriske bestrebelser i våre kirker. Et av de mest vellykkede forsøk på ny landevinning er billedteppene i Storetveit

kirke. En av grunnene til at dette forsøk har falt så heldig ut, tør være at oppgaven hadde et rent praktisk utgangspunkt. Akustikken i den nye kirken (fra 1930) var nemlig ikke helt tilfredsstillende, og for å hjelpe på den, prøvde man seg frem med opphenging av gamle ulltepper (som ble tråklet sammen fra soldat-lageret på Ulven). Disse hjalp utmerket, men var ingen pryd for kirkerummet, og så fødtes ideen til de vevde tepper. Teppene skulle med andre ord løse en praktisk funksjon og har dermed fått sin berettigelse».

150 kvadratmeter tepper

Det ble foretatt akustiske målinger i samarbeid med NTH i Trondheim, og arkitekt

GOD MOTTAGELSE: Det kom strålende omtale i flere bergensaviser, der det blant annet ble kommentert at fargevirkningen er praktfull og gir kirkens

interiør «et rikt og varmt utseende». Nå er veggteppene i Stortveit kirke grundig restaurerte og har fått tilbake sin gamle fargeprakt.

Ole Landmark foreslo for min mormor å spørre kunstprofessor Axel Revold om forslag til motiv for fire store billedtepper.

Robert Kloster forteller videre: «Den oppgaven som forelå var å skaffe kirken 150 kvadratmeter tepper. Opphengingen av disse var bundet til de fire svære flater mellom vinduene på skipets langvegger. Professor Revold, som man hadde gjort henvendelse til, fremla imidlertid forslag til enkle billedtepper, og takket være en ypperlig administrasjon og en vel gjennomtenkt tilrettelegelse av arbeidet, har det lyktes å gjennomføre disse utkast med ubetydelig overskridelse». Tidligere Fana kommune hadde stilt 10.000 kroner til disposisjon. Axel Revold valgte derfor enklest mulig billedfremstilling av de fire evangelister som motiv.

Kunstveverske og husflidsmenneske

Evangelistene er dermed forenklet fremstilt som stående frontalskikkelser innhyllt i rike gevanter. Sydveggens tepper er i blått og beige, nordveggens er gullig-brunt og grønt. «Med utgangspunkt i disse farvetoner er figurene bygget opp med kontrasterende fargeflater» skriver Kloster videre.

«Derved har Revold oppnådd en diskret

koloristisk individualisering av det enkelte teppe, og samtidig en velgjørende spenning i helhetsvirkningen. (...) Den strenge komposisjonen har gitt teppene en sluttet virkning og understreker også deres monumentalitet. (...) Som kunstveverske, husflidsmenneske og administrator har fru Mohr hatt hånd om arbeidet fra første stund. I samarbeid med Revold har hun tilrettelagt kartongens overføring til den gammelnorske billedvevsteknikken. Videre har hun stått for oppfarvingen av de over 30 farver som ligger til grunn for teppenes koloristiske oppbygging. Hun har dessuten personlig forestått og deltatt i vevingen av Johannesteppet og ledet samarbeidet mellom alle de forskjellige deltagere».

Fire kunstnere

For å greie dette, måtte arbeidet fordeles på en mengde hender. Spinningen av de 200 kilo norsk ullgarn ble gjort på et lite veveri i nærheten av Bergen, mens selve plantefarvingen ble utført delvis i Hardanger, delvis ved Bergens Husflidsforening og delvis av Emily Mohr selv.

Vevarbeidet ble oppdelt, slik at billedfeltene ble vevet for seg og bordene for seg, og siden sydd sammen. Utenom Johannes (som den veke drømmeren med armene i kors) ved Emily Mohr, var det tre andre

dyktige og erfarne kunstveversker som fikk ansvar for hver sin evangelist: **Kristi Mæland** (Markus, med stav i hånd), **Margit Rosenberg** (Lukas, med en pergamentrull) og **Sigrid Geelmuyden** (Mattheus, skrivende på sin tavle).

«Et dristig eksperiment»

«Ved sin personlige begeistring for oppgaven har disse damer ydet et vesentlig bidrag til det lykkelige resultat. De utførte især vevingen av figurenes ansikter, hender og føtter» skryter Kloster.

Fra de første skisser ved påsketider 1934, til teppene ble hengt opp før påske 1936, var dette også en imponerende prestasjon. «På forhånd hadde der vært adskillig spenning omkring Stortveit-teppene. Man følte dem som et dristig eksperiment hvis utfall kunne være tvilsomt. Men all tvil forsvinner når man ser teppene på plass i kirken» lyder Klosters konklusjon. «Bortsett fra den rent akustiske funksjon de har, viser det seg at de har fått en naturlig dekorativ-estetisk berettigelse. Til tross for kjempeformatet føyer de seg harmonisk inn i rommet, og deres enkle, klare farvespill har gitt kirken et koloristisk point som den savnet tidligere. De skaper en verdigere og mer kirkelig holdning i rommet». ●

TRIPTYK: Dette ikonmåleriet av Solrunn Nes er eit 108 x 65 cm stort forprosjekt til ei utsmykking, og viser Kristus i Majestet, Johannes Døyparen og Maria med Jesusbarnet. Biletet kan sjåast på utstillinga i Skjold kyrkje.

«Skapt i Guds ikon»: Stor interesse for

I ortodokse land som Hellas og Russland er dei heilage bileta, ikonane, uttrykk for ein århundrelang kyrkjeleg praksis. Interesse for denne særeigne sakrale kunsten er no aukande blant kristne med ulik kyrkjeleg bakgrunn.

AV SOLRUNN NES

Blant ortodokse er ikonkunsten ein integrert del av både gudstenestelivet og det personlege andaktslivet. Også i Ukraina, Midtausten og Nord-Afrika er folk meir fortrulege med ikonkunsten enn i den vestlege verda. Mange menneske utan bestemt religiøs tilknytning kjenner seg tiltrekt av ikonane – gjerne på grunn av den estetiske uttrykkskrafta dei representerer.

Gud midt blant oss

Det var rapporten om kor vakre gudstenester grekarane feira som gjorde utslaget då fyrst Vladimir av Kiev i 988 valde den ortodokse kristendomsforma for landet sitt. Det som er

vakkert appellerar til djupe nivå i menneskesinnet. Kurerane som hadde vore til stades under ei gudsteneste i Hagia Sofia i Konstantinopel, kom tilbake og fortalde korleis mosaikkane, songen, røykelsen, ja, heile atmosfæren hadde gjort inntrykk på dei: «Vi visste ikkje om vi var i himmelen eller på jorda. Ein slik herlegdom og venleik finst ikkje nokon stad på jorda; vi kan ikkje skildra det. Vi visste berre at der er Gud midt blant menneska».

Ikon til restaurering

Det greske ordet ikon tyder bilete. Då Gud skapte mennesket, skapte han det i sitt bilete – i sitt ikon. Denne formuleringa seier noko om at mennesket, i kraft av å vera ein avglans av Guds eige vesen, har ein eineståande stilling og verdi. Fornuft, vilje og evnen til å elska er dømme på menneskelege eigenskapar med guddommeleg opphav. Men dette vakre ikonet som mennesket er, vart formørka i og med syndefallet. Det strålande gullet og dei sterke, lysande fargane vart dekkja av lag på lag med feilsteg i «tankar, ord og gjerningar». Berre Guds fullkomne ikon – Kristus sjølv – kan restaurera dette tilsmussa biletet. Paulus seier om Kristus at «han er bilete (ikon) av den usynlege Gud» (Kol 1, 15). Ifylgje denne ikon-

teologien kan frelse forklarast som ein restaureringsprosess der mennesket vinn tilbake sin tapte herlegdom.

Regelbunden kunst

Ikonkunsten er regelbunden. Ettersom ikonet er eit visuelt uttrykk for det kyrkja lærer verbalt, arbeider målaren i samsvar med autoriserte modellar. Slik vert gjenkjenning og kontinuitet sikra. Eit påfallande trekk ved ikonkunsten er nettopp at formspråket har endra seg så lite. Men eit tradisjonelt motiv kan utførast i mange variantar og vil alltid bera preg av handlaget til den enkelte malaren. Eit ikon er ein materiell gjenstand som refererer til ein åndeleg realitet. Men som alt anna, kan også eit ikon misforståast eller misbrukast. Ikonet kan reduserast til å verta eit investeringsobjekt eller inngå som eit estetisk objekt på linje med andre vakre gjenstandar. Dersom ikonet vert oppfatta som berre interessant i seg sjølv, eller vert tillagt magiske eigenskapar, misser det sin symbolfunksjon og står i fare for å verta eit idol (ein avgud).

Mikrokosmos

Kyrkja er eit stort tredimensjonalt ikon – eit mikrokosmos utforma som eit hierarkisk

Ikonutstillinga i Skjold kirke

Den anerkjente kunstnaren Solrunn Nes stiller ut ikonmalerier under kulturdagane i Skjold kirke 27. oktober - 1. november.

• Solrunn Nes er utdanna innan psykologi og religionshistorie, og har hovudfag i kunsthistorie frå Universitetet i Bergen (1992). Ho har utdanning som ikonmålør frå Finland (1983) (russisk tradisjon) og Aten, Hellas (1985) (gresk tradisjon), og har hatt ei rekkje utstillingar og foredrag både i Noreg og utanlands.

• Som utøvande kunst-

nar har ho utført ei rad utsmykkingar, blant andre «Transfigurasjonen» (Aylesford kloster, England), krusifiks i Takvam kapell, prosessjonskors i Døvekirken i Bergen, krusifiks og alterfront i St. Paul katolske kirke i Bergen, rekonstruksjon av gotisk antementsale i Hamre kyrkje på Osterøy, fargar og gull på krusifiks i Fantoft stavkirke, rekonstruksjon av gotisk alterfront i Tjugum kyrkje i Balestrand og alterfront til St. Josefs katolske kirke i Oslo.

• «Ikkje lite teologi og gresk språk må ein

IKONKUNSTNAR MED KATT: Solrunn Nes i arbeid med «Josef med Jesusbarnet». FOTO: PRIVAT

kunne for å vere på innsida av symbola og omgrepa, og for å kunne bruke ikonmaleriet som eit sjølvstendig uttrycksmedium, slik Solrunn gjer», seier Oddvar Almenning, tidlegare rektor ved Nordfjord folkehøgskule, i sin omtale av kunsten hennes.

• Utstillingen i Skjold

kirke opnar med presentasjon av kunstnaren og musikalsk innslag ved Vokalgruppen YR. Skjold kirke, søndag 27. oktober kl. 19.

• Enkel bevertning. Billetter ved inngangen kr. 100,-. Ikonutstillinga er deretter open for publikum mandag, tirsdag, torsdag og fredag kl. 12-17. ●

Kulturdagene i Skjold kirke

• «Se, mørket vinner aldri over lyset»; kveld med salmer og sanger av Sindre Skeie. Medv.: Sindre Skeie, Skjold kirkekor, Cantus, Kari B. Gerhardsen, Guro R. Buder med flere. Skjold kirke, tirsdag 15. oktober. Enkel bevertning. Kollekt.

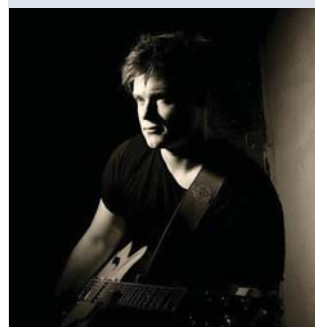
• Ikonutstilling 27. oktober - 1. november. 27. oktober: er Åpningsarrangement med foredrag og musikkinnslag. Se hovedartikkel t.v.

• Avslutning på kulturdagene: Konsert med Bergen Barokk i samarbeid med Suzukiviva. «Hjemme hos familien Bach», Skjold kirke søndag 3. november kl. 19. Billetter ved inngangen kr. 150,-. Enkel bevertning. ●

November-musikk i Storetveit

Unge og meget talentfulle Lars Dyngeland skal både synge og spille gitar på en konsert i Storetveit kirke. I tillegg kommer Stian Vilanger (slagverk), Ruth Bakke (orgel/keyboards) og mulig også en saksofonist. Sammen lover de en konsert med improvisasjoner over folketoner, noen nyere låter og litt gammeljazz. Konserten arrangeres med støtte fra Bergen kommune.

Storetveit kirke, søndag 10. november kl 20. Bill. v/inngang kr 100,- (student/ honor kr. 60,-) ●

urgammel tradisjon

ordna univers. Ei fullt utsmykka ortodoks kyrkje er dekorert frå kuppelen og nedover med veggmaleri eller mosaikkar. Øvst tronar Kristus Pantokrator – Allherskaren. Det er som om universets Herre ser ned på kyrkjelyden frå himmelen. Han er innskripen i ein sirkel og omgjeven av englar. I trommelen er gjerne profetar avbilda, medan dei fire evangelistane er plasserte i felta som dannar overgangen til veggene. Der finn vi 12 ulike scenar frå Jesu liv som tilsvarar dei største festane i løpet av kyrkjeåret. Om plassen tillet det, kan motiv frå Marias liv eller framstillingar av helgenar opptre lenger nede. Den figurative utsmykkinga sluttar i skulderhøg. Slik vert det tydeleg at dei nolevande menneska – som sjølv er «ikonar» – vert del av eit fellesskap som sprengjer tid og rom når dei stig inn i kyrkja. Skiljet mellom koret og skipet er markert av ein bilettegg – ein ikonostase – som inneheld fleire rekjer med nøye utarbeidde motiv.

Åndeleg fokuseringspunkt

Mange har erfart kor verdfullt eit fotografi kan vera ved tapet av ein kjær person. Fotografiet gjer vedkomande i ein viss forstand nærverande. Eit ikon har også denne funksjonen, og det eignar seg godt som meditasjonsbilete. Kristi andlet kan vera ei hjelp til å fokusera på det viktigaste i det åndelege livet. Ved hjelp av formale verkemidlar som gull-

bakgrunn, frontalitet, rangperspektiv og omvendt perspektiv skal ikonet minna om eit guddommeleg nærvær. Gullet symboliserer det strålende lyset frå Guds eige vesen. Kristus, Maria og dei heilage er gjennomtrengt av dette lyset. Kristus omtalar seg sjølv som «verdens lys», og Gud vert kalla «lysets Far». Lyset kjem alltid innanfrå på eit ikon, difor har det ingen slagskuggar.

Omvendt perspektiv

Frontalitet og blikkontakt indikerer nærvær. Det å vera heilt og fullt til stades i noget er ein guddommeleg eigenskap som ofte vert avspegla i måten den heilage personen framstår på. Rangperspektiv vil seia at den viktigaste personen i biletet er sentralt plassert og overdriven stor i forhold til bipersonane. I eit ikon av Jesu fødsel kan Jesusbarnet verka merkeleg langt utvikla til å vera nyfødd! Og Maria er gjerne dobbelt så stor som Josef. Omvendt perspektiv er eit anna verkemiddel som understrekar at den avbilda personen tilhøyrer Guds rike, ein dimensjon som er fullkomen og uendeleg. Dei skrånande linjene kjem utanfrå, frå eit uendeleg rom bak den avbilda personen. Linjene møtest hos tilskodaren og ikkje på sjølv bileteflata slik tilfellet er i eit foto eller eit naturalistisk maleri. Tilskodaren kontrollerer ikkje den verda han ser inn i, men opplever sjølv å bli møtt og sett på. ●

Leter etter fosterforeldre

Bergen diakonissehjem har drevet barnevernsvirksomhet i 26 år på Garnes ungdomssenter. Nå jobber vi aktivt for å skaffe flere fosterforeldre til barn og unge.

AV LAILA LISETH, ADMINISTRASJONSLEDER
VED GARNES UNGDOMSSENTER

Garnes ungdomssenter er en diakonal barnevernsinstitusjon som tilbyr omsorg og utviklingsstøtte til barn og ungdommer. De unge får hjelp ved å bo i institusjonen eller et familiehjem i en periode av sitt liv. Alternativt kan de få oppfølging hjemme hos sine foreldre eller i egen bolig.

Diakonalt barnevern

Som diakonal barnevernsinstitusjon deler vi visjonen om nestekjærlighet og inkluderende fellesskap med de øvrige virksomhetene i stiftelsen. Det betyr i praksis å gjøre noe godt for mennesker som trenger det. Institusjonen leter nå etter familier som har et engasjement for andre mennesker og som er villig til å dele sin bolig, sin tid og sitt familiefellesskap med en som sårt trenger det. Hvert år registreres et økende antall barn som trenger hjelp fra det offentlige. For de som trenger å flytte fra sin biologiske familie, samarbeider kommune og stat om å finne det rette tiltaket for den enkelte. Det har i senere år vært en styrt trend at flere unge i barnevernet skal få vokse opp i familier fremfor i institusjoner. Derfor er vi nå i en fase der det trengs langt flere fosterfamilier enn det er tilgjengelig.

Statlig oppgave supplert fra ideelle

På vegne av det statlige barnevernet er Garnes ungdomssenter en av flere ideelle organisasjoner som har tatt på seg oppgaven med rekruttering, opplæring og veiledning av familiehjem. Familiehjem er et forsterket fosterhjem, der en av de voksne

PÅ STAND: Ansatte fra Garnes ungdomssenter er rundt i bydelene for å fortelle om ordningen som familiehjem.

blir lønnet i full stilling for å bistå den unge. Et familiehjem tar imot et barn/en ungdom med atferdsvansker. Det trengs hjem som kan yte robust omsorg og i tillegg inngå i et team rundt ungdommen med tanke på hjelp i forhold til atferdsproblemene. Hjemmene vil ha en erfaren institusjon i ryggen og et tett samarbeid i hverdagen.

Gode nok fosterforeldre

Det presiseres at man ikke trenger være superforeldre. Det finnes mange gode foreldre og potensielle fosterforeldre blant oss. Håpet er at de som kunne tenke seg å gi et medmenneske en ny mulighet, ikke lar seg stoppe fordi de ikke tror de er gode nok til oppgaven.

Ute i våre menigheter finnes disse familiene som har de gode ressursene. Kanskje har de allerede diskutert seg imellom at dette kunne være en måte å bidra på og samtidig en berikelse for familien, men de har ikke tatt steget fullt ut. Garnes ungdomssenter ønsker med denne kampanjen å nå frem til de som trenger informasjon for å ta dette første steget.

Hvordan bli familiehjem?

Å være familiehjem kan velges som en yrkesmulighet for en periode eller på lang sikt. I motsetning til de fleste fosterhjem, vil man i familiehjem bli lønnet hele perioden den unge bor i hjemmet. Her får man en fin mulighet til å jobbe med base i eget hjem til god lønn, samtidig som man får gitt av sine ressurser og sitt engasjement til noen som ikke har vært så heldige med sine oppvekstvilkår. Alle potensielle fosterforeldre går først inn i en periode med opplæring og samtaler før konklusjon tas. Vi mener det er viktig å bruke tid på en slik beslutning. Ingen skal forplikte seg før de kjenner seg klar for oppgaven. Garnes ungdomssenter trenger også familier som kan ta imot ungdom i helger og ferier. Disse kan avlaste familiehjemmet og gi ungdommen positive opplevelser på fritiden. Besøks hjem får opplæring og tas inn i et teamarbeid med familiehjemmet og barnevernsenteret. Det gis arbeidsgodtgjøring og utgiftsdekning.

Ta gjerne kontakt med Laila Liseth for en uforpliktende samtale: mobil 40027274, epost: post@garnestangen.no

Kveldsmesser og nytt tilbud til utviklingshemmede

Det skal denne høsten være fire kveldsmesser i Ytrebygda kirke. Kveldsmessene er for alle - ungdommer, voksne og eldre.

Det blir sang, musikk, fast liturgi med kort preken og lys-tenning. Kveldsmessene starter kl. 19 og varer vel en time. Før kveldsmessene - fra kl. 17.30 - inviterer Fana diakoni-

utvalg beboere i bofellesskap, brukere av botjenestene og pårørende til «KirkeKafe». Der blir det salg av kaffe og kaker, sang og musikk og litt aktiviteter på kirketorget.

Alle ønskes hjertelig velkommen til Ytrebygda kirke:

- Søndag 6. oktober
- Søndag 3. november
- Søndag 15. desember

Vellykket klimadebatt

21. august inviterte Fana prosti til klimadialogkveld i Storetveit menighetshus. Prosten vår, Per Barsnes (bildet), innledet kort med å understreke at vi må se på skaperverket som Guds gode gave som vi skal forvalte rett. Det kommer noen etter oss.

Så var det Eystein Jansens tur. Vår lokale representant i FNs klimapanel og professor og direktør for Bjerknessenteret kom med en oppsummering av klimasituasjonen nå. Jansen poengterte at det vi gjør i de nærmeste tiårene vil få betydning for mennesker i 500-600 år fremover. For å klare togradersmålet, små utslippene reduseres før 2020 med minst tre prosent hvert år, hevdet

han. Nå øker vi utslippene årlig med to prosent.

Dette ga en perfekt overgang til paneldebatten med politikere fra alle de største partiene. Alexander Fosse Andersen (Sp), Mathias Fischer (V), Peter Chr. Frølich (H), Eigil Knutsen (Ap), Oddny Miljeteig (SV), Jeanette Syversen (Rødt), Gunvor Sønnesyn (KrF), Tom Sverre Tomren

FOTO: LARS OVE KVALBEIN

(MDG) og Torkil Åmland (FrP) hadde alle takket ja. Det ble en ærlig, engasjert og kunnskapsrik debatt.

På lokalsidene i Bønesbladet og Hverdag og Helg (Storetveit) er det en større omtale av debatten. Bladene kan leses via menighetenes hjemmesider. ●

Jantelova er under Guds dom!

Jesus fortel om ein mann som overlet alt han eigde til tre tenarar, som skulle forvalte heile hans eigedom medan han sjølv var borte (Matt. 25, 14-30).

REFLEKSJON AV PROST
PER BARSNES

Ein fekk ansvar for fem talentar, ein for to og ein for ein talent. Dei to første skikka seg vel, og klarte å auke

valtningskapitalen 100 prosent til oppdragsgivaren kom heim. Men den tredje grov ned sin talent. Det gav sjølv sagt ingen avkastning. Og for det straffa mannen han hardt.

Det har ikkje vore uvanleg å tolke talenta som bilete på personleg utrustning. Talent vert då uttrykk for evner og anlegg som den enkelte av oss får med seg i voggegave. På ein slik bakgrunn er det lett å forstå at lagnaden til den minst utrusta kan framkalle både irritasjon og sterk medkjensle hjå oss. For om vi tek for gitt at det er ein klår samanheng mellom hans mindre utrustning og hans ukloke handling, så er det vel hjartelaust urimeleg å straffe han for det?

Om det saklege biletet hadde vore slik, er det lett å svare eit tydeleg ja på dette spørsmålet. Og når mannen, som gav desse tre forvaltningsoppdraget, er bilete på Gud, kan vel nokon kvar få problem med å få auge på Guds kjærleik og Guds rettferd? Difor er det grunn til å grave litt djupare i biletbruken og å sjå litt nærare på kva Jesus verkeleg vil ha sagt oss med talenta.

Ein talent var eit vektmål som tilsvarar 34,2 kg. I pengeverdi var ein talent lik ca. 10.000 denarar, der ein denar var lik ei daglønn. Det er såleis snakk om store verdier! Han som fekk minst å forvalte, fekk likevel 10.000 dagløner til sin disposisjon.

Dei fleste av oss kan med god grunn tenke: Han er vår likemann! Jesus fortel denne likninga for at vi ikkje skal falle i same groft som denne mannen. Vi skal alle svare for bruken av våre liv. Å samanlikne oss for mykje med dei som er flinkare enn oss og har meir enn oss, kan lett få ein lammande effekt, som meir stimulerer ei taparkjensle enn sprudlande livsglede.

Livsglede er ein føresetnad for å blomstre. Når vi opplever at vi er i vårt ess, blir også våre personlege givnader forløyse. Det er då livet «forrentar» seg. Det er i samspelet mellom det vi er og det vi har at forvaltning skal skje.

Det var ikkje forvaltningskapitalen som var for liten for tenaren med den eine talenten. Hans problem var låg sjølvkjensle, som gav ein redd og angstfylt innfallsvinkel på livet. Han såg seg blind på negative trekk i biletet, framfor å fokusere på det positive moglege. At han åleine, etter bibelsk målestokk, var meir verd enn heile verda, kom han visst ikkje på.

Om nokon skulle tru at Jantelova er bibelsitat, må dei tru om att! Jantelova er under Guds dom! ●

Gå ut av kirken 20. oktober!

Den årlige TV-aksjonen beveger hele nasjonen – på flere vis. Norske menigheter oppfordres til å stille opp som bøssebærere.

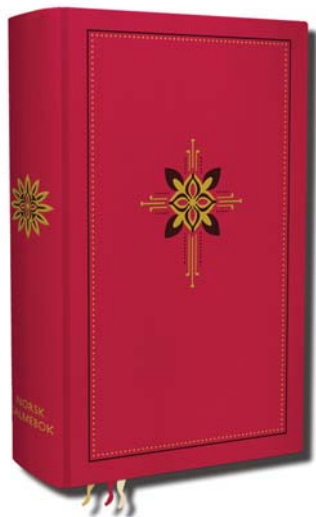
Landets største dugnad arrangeres søndag 20. oktober. 100 000 bøssebærere skal besøke alle norske hjem, i tillegg arrangeres allerede nå en rekke lokale inntektsbringende tiltak.

Årets formål er Nasjonalforeningen for folkehelsen, og midlene går til demenssaken. Dette er en fellesbenevnelse for flere hjernesykdommer som oftest opptrer i høy alder, men demens kan ramme helt ned i 50-årsalderen, og fører gjerne til hukommelsessvikt, personlighetsendringer, sviktende taleevne, angst og depresjoner. Dette er den største pasientgruppen i kommunehelsetjenesten - man regner med at 70 000 i Norge har demens.

Les mer om tv-aksjonen:

www.tvaksjonen.no
www.blimed.no
www.giverstafett.no

Ny salme- bok

- Norsk salmebok 2013 taes i bruk første søndag i advent. Det er 28 år siden forrige gang vi fikk ny salmebok i Den norske kirke, og håpet er at det blir salmefest over det ganske land.
- Arbeidet med denne salmeboken har pågått siden 2004, og den ferdige boka er vedtatt av Kirkemøtet 2012.
- Innholdet er et allsidig utvalg av gammelt og nytt, med 899 salmer og 92 bibelske salmer og liturgiske sanger.
- En vil finne igjen 596 tekster fra nåværende Norsk salmebok og 147 tekster fra Salmer 1997. 336 tekster er nye i forhold til de nåværende bøkene.
- Noe av det som er nytt med denne boka, er de mange ulike språk den rommer; enten det er salmer som er kjent over store deler av verden (Amazing Grace), Taizé-sanger eller korte vers fra Afrika, Sør-Amerika eller Asia.
- Her er også 15 salmer på hvert av de samiske språkene (nordsamisk, lulesamisk, og sørsamisk) og 15 kvenske salmer.
- I tillegg til salmene er det tatt med en bønnebok, et utvalg av liturgier og Den lille katekismen.
- I motsetning til den nåværende salmeboken, som foreligger i en bokmålsutgave (rød) og en nynorskutgave (grønn), er den nye felles for begge målformer.

–Jeg skriver om menneskelivet

Sindre Skeie, kapellan i Søreide menighet, har skrevet mange flotte salmer og sanger. Nå vil et utvalg av disse bli presentert på to ulike konserter; først i Skjold, deretter i Søreide kirke.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

– Det er litt tilfeldig at det ble slik, sier Sindre Skeie til menighetsbladene, og forteller at det begynte med at det ene koret i Skjold kirke sang en av salmene hans på Diakoniens dag i fjor.

Salmen de hadde plukket ut var «Nøden står ved våre dører». De likte den godt, og spurte om han hadde flere. Dette har nå utviklet seg til en hel konsert, der kantor i Skjold, Guro Rotevatn Buder, har arrangert salmene for kor. Konserten blir en del av kulturdagene i Skjold kirke, og salmene vil bli fremført av korene Cantus og Kirkekoret; begge fra Skjold kirke, og begge dirigert av Buder. Konserten holdes i Skjold kirke tirsdag 15. oktober. Søndag 3. november blir det så invitert til nok en salmekveld, denne gangen i Søreide kirke. Anledningen er kirkens 40-årsjubileum. Jubilate fra Søreide menighet og prostikoret Sola Fide vil synge, med kantor Eli-Johanne Rønnekleiv på orgel, Nils Henrik Sagvåg på bass, Sindres bror Eyvind Andreas Skeie på saksofon, og med solosang fra Karoline Wallace.

Arvelig belastet

– Blir det stort sett de samme salmene på de to konsertene?

– En del av de, men det blir med litt forskjellige musikere og sangere.

– Både du og din far, Eyvind Skeie, komponerer salmer. Kan man si at du er arvelig belastet?

– Hehe. Dette er noe jeg gjør fordi jeg har lyst til det selv. Men pappa har vært en veldig god støttespiller, sier han.

– Det er vanskelig å finne en stemme som både er personlig og kollektiv; som fungerer som et trosuttrykk for menigheten. Jeg vet ikke om jeg hadde klart å finne ut av det uten å ha fått gode råd og vink fra pappa underveis.

– Hva skriver du om?

– Jeg skriver om menneskelivet. Det jeg prøver på, er å treffe en tone som gjør at det kristne budskapet kan klinge inn i menneskelivet her og nå. Jeg har en forkjærlighet for å ta utgangspunkt i naturen og verden rundt oss; enten det er snakk om hendelser eller sinnsstemninger i livene våre.

Tekst som taler

– Har du skrevet om 22. juli 2011?

Han tenker en stund, ser opp mot taket.

– Nei, jeg kan ikke si at jeg har skrevet direkte om 22. juli 2011. Men jeg opplevde noe rart litt senere på høsten det året.

Dette var på en salmekveld der de sang Sindre Skeies «Det er blitt høst». Første verset åpner slik: «Det er blitt høst, og allting er forandret / og her i nord går døgnet stadig mer mot natt / Vår gamle jord er blitt en sommer eldre / og har fått flere sår / Men Gud er like nær».

– En dame kom bort etter konserten. Hun

*– Det er vanskelig å finne en
stemme som både er personlig
og kollektiv; som fungerer som
et trosuttrykk for menigheten*

syntes det var så flott at jeg hadde skrevet en salme om 22. juli. Egentlig hadde jeg skrevet den fem år tidligere, da jeg fikk mitt første barn, og alt var blitt forandret. Men så kunne altså teksten plutselig tale inn i en helt ny situasjon.

Alltid aktuell

– Kan sanger og salmer få sitt eget liv?

– Jeg vil si at det er noe av det som kjennetegner en virkelig god salme; det at den oppleves som ny hver gang du synger den. Ikke fordi teksten er ny, men fordi verden alltid er blitt litt annerledes. En salme jeg tenker på da er «Deilig er jorden». Det finnes knapt en situasjon der den ikke kan vekke følelser i folk. Noen ganger kan den være deilig å synge, nesten i litt trass. Det er på denne jorda alt vi vet om som er godt skjer.

– Nåtidsperspektivet bringer liksom lytteren tettere på?

– Ja, det blir helt annerledes. Salmer kan godt skrives i preteritum (fortid, red. anm.), slik som i «En krybbe var vuggen». Da snakkes det om noe som skjedde en gang. Så, i siste verset, kommer bønnen; gudshenvendelsen. Den er i nåtid.

SALMEDIKTER: – Det jeg prøver på, er å treffe en tone som gjør at det kristne budskapet kan klinge inn i menneskelivet her og nå, sier Sindre Skeie.

Dette er en litt annen måte å skrive på, og som jeg bruker selv, der bibelfortellingen leder frem mot at jeg henvender meg til Gud som fortellingen handler om.

– Skriver du noen ganger om Gud i tredje person?

– Jada. Det kan man gjerne gjøre.

Komponerer intuitivt

– Artisten Prince gjør det i den sangen som kanskje er den mest salmelignende han har skrevet; The Cross; der han synger «he's coming»?

– Ja, og der har du presensvarianten også. Jeg tror det er noe av det mest sentrale med salmetekstene.

– Hva vil du si om melodiene?

– For min egen del har jeg et bein innenfor flere ulike sjangre. Jeg har stor respekt for både de mer kirkemusikalske komponistene, og for de mer populærmusikalske. Selv låner jeg gjerne litt fra begge leire.

– Er du musikkutdannet?

– Nei, jeg har ingen formell musikkutdanning. Det foregår mer intuitivt, på den måten at jeg, i arbeidet med en melodi, hører at slik skal den være.

Mektige verker

Skeie finner mye inspirasjon hos andre komponister. En han setter stor pris på, er Trond Kverno.

– En virkelig god salme oppleves som ny hver gang du synger den

– Han har et veldig spenn fra det veldig vare og gjennomsluktige, til store klanger. Det kan være veldig mektige ting.

– Hva med Sigvald Tveit?

– Absolutt. Der andre barn hørte på annen barnemusikk i bilen, er jeg vokst opp med Eyvind Skeie/Sigvald Tveit-verker. Jeg

har nok lært mye av å høre å på Tveits arrangementer og melodier.

Vi nærmer oss tiden for å avrunde. Sindre er alene hjemme med barna, og de krever etter hvert hans oppmerksomhet. Avslutningsvis spør jeg om hans forhold til den nye salmeboken, der han har fått med sin egen salme «Nøden står ved våre dører».

Burde ventet med ny salmebok

– Jeg tror at salmeboken kommer for tidlig. Hadde den kommet 5-10 år senere ville jeg fått med flere ting, sier han, og ler.

– Men man kunne nok med fordel ventet litt. Det er stort sett de samme som har satt sammen både denne og den forrige salmeboken. Jeg vet ikke om det er ideelt. Det hadde vært bedre om den nye generasjonen kunne fått lov til i større grad å gjøre den til sin egen. Dessuten virker det som om vi får et noe umodent digitalt verktøy. Jeg tror den kunne fått en større utbredelse ved å vente noen år. ●

– Bach tilhører evigheten

ØVER INN BACH-KANTATE:

– «Wachet auf ruft uns die Stimme» har flotte korsatser, og inneholder noen sentrale duetter mellom sopran og bass som et uttrykk for brud og brudgom, sier Jan Røshol.

Kantor Jan Røshol og de mange, gode kulturkreftene i Fana sokn får en travel høst. Side 16-17

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Det berømte korverket blir fremført søndag 17. november av Fana kyrkjekor og Fana kammerorkester sammen med en rekke innleide profesjonelle solister og musikere. Det blir også en egen avdeling med andre stykker for orkester og kor.

Målsettingen med konsertprosjektet er å stimulere musikalsk utvikling og økt kvalitet for det lokale korlivet i Fana kirke. Kantaten passer også godt inn på denne tiden av året, i tillegg til at Røshol mener den er en av de fineste som finnes.

Evigvarende musikk

– «Wachet auf ruft uns die Stimme» har flotte korsatser der koralmelodien blir behandlet på tre forskjellige måter. Den åpner med en monumental korsats, og inneholder noen sentrale duetter mellom sopran og bass som et uttrykk for brud og brudgom. Du får både den objektive koralen og de subjektive innsmigrende kjærlighetsduettene inn i dette. På en måte møter vi her spenningen mellom ortodoksi og pietisme.

– Bach regnes av mange som den aller største av komponistene. Hvorfor er det slik?

– Det er vanskelig å svare på, men han laget en sånn evigvarende musikk.

Lang korerfaring

Dette blir første gang Fana kyrkjekor synger hele kantaten. Verket er ikke langt nok til å fylle en hel konsert, så det blir også plass til andre kjente og kjære musikalske perler fra barokken. Jan Røshol tiltrådte som vikar for Jostein Aarvik ved nyttår, etter mange år som kantor i landets største menighet; Åsane. Der var han sentral i oppbyggingen av Korskolene, med til sammen ti kor i forskjellige aldersgrupper, flere cd-utgivelser og en rekke store konsertarrangementer.

Fin balanse

– Mitt ønske dette året har vært å bidra til fornyelse og tradisjon i Fana. Arbeidet med koret og solistene har stått sentralt i dette arbeidet

– Hva vil du si om nivået på Fana kyrkjekor?

De har fin balanse på stemmene, har gjort mye av sentral kormusikk og har en god korkultur med godt oppmøte til øvelser og opptredener.

Nå håper han at Bach-konserten kan inspirere både nåværende og kommende medlemmer.

– Vi har plass til flere, selv om dette er et av de største kirkekorene i Bergen, sier han. ●

Bach-konsert i Fana

- Konserten er et samarbeid mellom Fana kyrkjekor og Fana kammerorkester, der det leies inn profesjonelle sangere og musikere.
- Dirigent og prosjektleder Jan Røshol har ledet flere større kor og orkesterfremføringer med Korskolene, Åsane kirke. Han jobber nå ett år i Fana som vikar for kantor Jostein Aarvik.
- Olav Stordal er med som dirigent for Fana kammerorkester og spiller også fiolin. Han jobber i BFO.
- Solister: Åshild Eriksen (sopran), Ola Veierød (bass), Karolina Chmielewska (obo), Tor Jaran Apold (fiolin), Hallgeir Øgaard (orgel).
- Konserten holdes i Fana kirke søndag 17. november.

Solistseminar og festivalkonserter

Solistseminar: Som en forberedelse til de to kulturfestivalkonserterne holdes det solistseminar helgen 25.-27. oktober i menighetshuset/Fana kirke. Foreleser blir Hege Høisæter (www.hegemezzo.com), som er fast solist ved Den norske opera. Seminaret munner ut i to konserter, begge sammen med profesjonelt orkester:

• **Fana kirke, lørdag 26/10 kl. 19.00:** Konsert med musikk fra filmer, høydepunkter fra kjente musikaler, operasanger med et sakralt tilsnitt og lettere stoff av spirituals og gospel. Medvirkende: Voka, seminardeltagere og Fanasolistene.

• **Fana kirke, søndag 27/10 kl. 19.00:** Klassisk konsert. Medvirkende: Cantus, Voka, seminardeltagere, Fanasolistene og Fana unge strykere.

Program: Satser fra Haydn-messe, Vivaldis «Gloria» og «Stabat Mater» for damestemmer. Soløer hentet fra «Messias» av Händel, Haydns «Skapelsen» og «Elias» av Mendelssohn. Arrangør: Fanasolistene. ●

Aktiv korhøst i Fana

Korene i Fana menighet legger opp til en aktiv korhøst med en rekke konserter og arrangementer både under og etter kulturfestivalen i Fana.

AV MAGNE FONN HAFSKOR

Siste helgen i oktober blir det tredagers solistseminar med gjestesolist Hege Høisæter fra Den norske opera. Det hele munner ut i to konserter under den samtidige kulturfestivalen i Fana. På programmet står både kjente musikalnumre og sanger fra det klassiske repertoaret.

To konserter

Korene Voka og Cantus Sororum (begge fra Åsane menighet) og Fanasolistene deltar på seminaret, og vil være med på de to konsertene.

– Vi strekker strikken fra sanger fra musikaler og filmer i den ene konserten, til mer klassisk i den andre, sier kantor i Fana menighet, Jan Røshol.

Begge konsertene vil være med musikere og strykekvartett.

– Blir det de samme korsangerne på begge konsertene?

– Nei, søndagens konsert blir hovedsakelig med Cantus Sororum, mens vi legger det opp mer solistisk på lørdagen.

Solosanger

Fanasolistene startet opp med 3-4 jenter i vår. Siden har de vokst til 15 sangere, og har til nå sunget ved ti gudstjenester og holdt 12 konserter.

– Det er veldig spennende å følge dem, sier Røshol, som kommer rett fra en gudstjeneste der Thale Theis fra Fanasolistene bidro med fire solosanger: «Pie Jesu», «Fields of Gold», «Lean on Me» og «Velsignelsen» til Oslo Gospel Choir.

– En dåpsforeldremor sa at hun «ikke hadde vært i Fanakirken på tre år, men dette var fantastisk».

– Hva synger de?

– Det er solosanger, som vi prøver å integrere opp mot gudstjenestens salmer.

Allsidig repertoar

På repertoaret står alt fra musikaler og klassisk til gospel.

– Planlegger du å bygge opp flere nye kor?

– Nei, Fanasolistene er egentlig innenfor årsprosjektet. Nå skal jeg gjøre det jeg kan innenfor dette vikariatet, så får vi se hva som skjer etter nyttår.

Fremover nå er det fullt fokus på konsertene, slik at de blir bra.

– Jeg håper at folk møter opp, slik at vi får fulle kirker på konsertene, oppfordrer han til slutt.

– Det fortjener både kor og solister. ●

NYTT SOLISTKOR: Fanasolistene startet opp med 3-4 jenter i vår, og teller nå totalt 15 sangere. Fra venstre: Jan Røshol, Margrete Horne, Miriam Røshol, Rikke Bergflødt, Thea Berge, Ragnhild Sæle Bergflødt og Stian Økland. FOTO: TORIL SAATVEDT

Vi er kirken!

Trosopplæringsarbeidet i Storetveit ønsker å være en brikke i menighetens arbeid for å virkeliggjøre menighetens visjon om å være «et levende og inkluderende fellesskap som gjen-speiler Guds kjærlighet».

AV BJARTE HOLME

«Takk for sist» og «vi sees» er to grunnleggende viktige setninger vi håper skal bli mye brukt i Storetveit menighet. Enten det sies på gudstjenester, babysang eller etter en tårnagenthelg. Storetveit kirke står der i all sin prakt og ruver høyt i Storetveit- og Mindeområdet. Noen ergrer seg sikkert over kirkeklokkene som ringer i tide og utide, og noen spør kanskje - hva ringer de for? De ringer for og til deg!

Vi er sammen

Storetveit kirke ønsker å være en del av ditt lokalmiljø og din hverdag. Vi vil være en kirke til fest og til hverdag, i glede og sorg. Ja, en kirke som rommer hele livet med alle slags dager. Vi ønsker å spille på lag med alle som vil spille på lag med oss. Du er nemlig med på å være kirken. Derfor har trosopplæringsplanen denne overskrift: «Vi er kirken». Målet vårt er at alle døpte skal definere seg som en del av kirken, ta et tak når det gjelder og glede seg over fellesskap med alle de andre som eier denne kirken. Hver torsdag stiller Kari Bakke med kofferten full av rytmeinstrumenter. Da er det babysang i Storetveit kirke! Mødre og av og til noen fedre kommer med sine babyer - og vi legger til rette for at de kan bli kjent med hverandre, oss som jobber i kirken, kirkerommet og med nye og litt eldre sanger som kan brukes på sengekanten og ellers i hverdagen.

Vi er venner

Etter sangstunden sitter vi gjerne i både en og tre timer og prater over et bedre måltid (matpakkelunch). Vi blir stolt og glad når mammaene kan fortelle at vennskap, trilleturer og deltagelse på gudstjenester bunner i babysangfellesskapet! Når barna blir ett år (1-4 år), kan de fortsette vennskapet med hverandre og menigheten på knottesang. Hver tirsdag samles rundt 20 barn med foreldre til sang, lek og kveldsmåltid. Både baby og knottesang deltar på en gudstjeneste i semesteret, og sammen med alle 0-3-åringene blir de hvert år invitert til en myldrehelg: «Se, høre, gjøre» (2-3 åringer). Vi møtes en lørdag i september og myldrer oss sammen ved

hjelp av sang, lek, fortelling og dramalek. Kirkerommet, som har en himmel full av stjerner, orgel med mange slags klanger og toner, håndtak formet som fisker og blomster langs benkeradene. Dette er noe av det vi sanser, hører og leker oss gjennom. Vi avslutter dagen med grøtmåltid, film og litt kaffeprat /lek.

Vi er forventningsfulle

Søndagen tar vi med oss både fortelling og våre oppdagelser til gudstjenesten, som da blir en «sansegudstjeneste» for store og små. At Gud har skapt oss og gleder seg over oss, blir formidlet gjennom våre sanser. Smake, kjenne, høre, gjøre, lukte, se. Som alltid avslutter vi familiegudstjenesten med smørelunch i menighetshuset. Hvert semester inviterer vi også til mammakvelder. Her kan vi prate og nyte god mat uten babyskrik eller andre barnelyder som vil ha oppmerksomhet. Mammaene får enda en anledning til å bli kjent med hverandre, og vi får anledning til å si litt mer om trosopplæringsplanen og menigheten som de bor i. I oktober deler vi ut barnas kirkebok og inviterer alle fire åringer til vennskapsfest! En lørdags ettermiddag med lek, fortelling, forming og skattejakt i kirken - og selvsagt grøtmåltid - som ender ut i en familiegudstjeneste søndag.

Vi er på vandring

Femåringene blir invitert sammen med barnegospel og små og større barn til adventsverksted i menighetshuset, før Bodil tar med seg femåringene i kirkerommet. Der gjør vi oss klar til å julespill eller en slags julevandring sammen med barnegospel. Barna forvandles til Josef og Maria, esel og sauer, hyrder og vismenn og selvsagt en hærskarer av engler! Alle de andre (foreldre og barn som har vært på verkstedet) er publikum. Adventskalendere blir delt ut på slutten av samlingen i kirken. Også seksåringene får bli med på vandring, men da er det påsken som er i fokus! Vi vandrer fra palmesøndag til skjærtorsdag, videre til langfredags triste hendelse og til gleden på første påskedag. Barna har laget påskeliljer og dekket skjærtorsdagsbord. På denne måten forbereder vi oppstandelsesgudstjenesten dagen etter.

TROSOPPLÆRING i Fana prosti

Dette er en serie der vi presenterer trosopplæringen i alle de syv menighetene i Fana prosti. Tanken er at dette skal være både til inspirasjon og informasjon for hverandre. Vi avrunder nå stafetten i Storetveit.

Vi er agenter

Tårnagenthelgen er ett av årets høydepunkt! Da kommer agentene på rekke og rad med kodeord, forstørrelsesglass og lommelykt! Kirken, kirkeklokker og kirkerom skal under lupen og Jesu budskap om å gjøre gode gjerninger skal formidles! Søndagens gudstjeneste er dermed spekket av hemmeligheter og uløste mysterier som agentene løser sammen med menigheten. Nå er det ganske mange barn og ungdommer som etterhvert kan skryte av å ha overnattet i kirken. «Lys våken» er et arrangement som slår godt an og som bidrar til at barna har med seg et spesielt godt minne fra kirken sin. En av årets konfirmanter svarte på spørsmålet om hvem Jesus er slik: «Jesus er lys våken for

SAMLINGSSTUND: Hver tirsdag samles vel 20 barn med foreldre til sang, lek og kveldsmåltid.

PÅSKELILJEVERKSTED: Fra trosopplæring med seksåringer.

oss, og vi skal være lys våken for hverandre». «Hurra», tenker jeg, budskapet sitter etter tre år!

Vi er lys våken

Felles for våre trosopplæringstiltak er mange og lange måltid! Vi har satt av god tid til å bygge relasjoner, tid til å bli kjent både med hverandre, oss som jobber i kirken og med kirkerommet og menighetshus. Vi ønsker å legge til rette for gode møter, for relasjonsbygging og felleskap - slik at skuldrene er senket når troen formidles med og uten ord. Vi ønsker så sterkt at denne flotte kirken vår skal være en del av hverdagen til folk flest i Storetveit-området. At flest mulig skal peke opp på Storetveit kirke og si «*der er min kirke*», «*jeg har vært i kirketårnet*», «*jeg har overnattet der*» eller «*denne kirken har vært og er viktig i min hverdag, i mitt liv*». Vi ønsker og ber om at trosopplæringstiltakene våre skal bidra til at menighetens visjon blir oppfylt. At vi kan nikke og si at Storetveit menighet er åpen, inkluderende og den gjenspeiler Guds kjærlighet! ●

Ungdomsmånaden i Bjørgvin

Bjørgvin bispedømme har valgt november til «ungdomsmånad» i år. Målgruppen er unge ferdig med konfirmasjonen og opptil 19 år.

Den verkeleg store utfordringa i trusopplæringsarbeidet er dei konfirmer-te. Kva for tilbod må til for at dei skal bli verande i kyrkja? Bispedømet vil at ungdom skal få oppleve at Jesus er venn for livet og at ungdom kan ta del i kyrkjelyden sin. Dette vil dei oppnå ved å leggja til rette for ei rekkje arrangement og aktivitetar. På nettsida ungibjorgvin.no er det meir informasjon om kva som står på programmet.

Skreddarsyddde opplegg

Det blir også, via Kyrkjerådet, oppmoda til å invitera dei nykonfirmer-te til KonfirmantReunion eller VIDERE. Opplegga er utforma av arbeidsgrupper med folk frå kyrkjelydar som har gjort egne røynsler med aldersgruppa, og Acta, Bibellesering-en, Blå kors og KFUK-KFUM. Begge gir forslag til innhald, aktivitetar,

ETTER KONFIRMASJON: Leiartrening, her frå Møre, er eit populært tilbod til dei konfirmer-te. FOTO: KYRKJERÅDET

planlegging og gjennomføring av gode tiltak. Ressurspakkane inneheld eit komplett opplegg til kvar samling, eit opplegg med god kvalitet og relevans for dei unge. Alt kan tilpassast lokalt og gjelde for heile ungdomsfasen. Og alt er sjølvsagt gratis og lett å hente på www.ressursbanken.no

Meir informasjon:

www.ungibjorgvin.no og Facebook: > U2013Ungdomsaretibjorgvin ●

Menighetene i Fana prosti
inviterer til

Sorgseminar

Lørdag 2. november 2013 kl 10.30-14.00

Skjold kirke, Skjoldlia 55

Menighetene i Fana prosti inviterer etterlatte til et seminar om sorg

Det har vært holdt slike seminar tidligere med gode erfaringer. Vi vil derfor igjen gi dette tilbudet. Sorg berører oss på mange måter, og du er velkommen, enten det er kort eller lengre tid siden dødsfallet.

Program

- Hva er sorg og hva gjør den med oss?
v/sokneprest i Storetveit, Bjarte Holme
- Lunsj
- Samtale/spørsmål
- Orientering om tilbud til etterlatte

Påmelding eller spørsmål

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
Tlf.: 55 59 71 15
kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no

Diakon Reidun Laastad Dyvik
Tlf.: 55 30 81 17
reidun.laastad.dyvik@bergen.kirken.no

Diakon Linda Bårdsen
Tlf.: 55 36 22 85 / 483 02 448
linda.bardsen@bergen.kirken.no

**Velkommen - også om du ikke har
fått meldt deg på**

Hans Børli

Min sorg

Min sorg er en svart fugl
fredløst på flukt
under vinterlig øde himler.
Men stundom -
når fuglen stiger høgt nok -
skinner vingene gyllent
i skjær av en sol
som er under horisonten.

Vil du gi noe av tiden din til mennesker som trenger en å snakke med?

Da kan du bli frivillig medarbeider på Kirkens SOS! Vi trenger mennesker som vil prate med medmennesker som har det vanskelig. Oppgaven din er å lytte og tenke høyt sammen med den som tar kontakt. Du skal ikke gi råd eller løse den andre sine problem.

Interessert? Kontakt Kirkens SOS i Bjørgvin Tlf 55 32 58 45 - mob 941 83 654
epost: bjorgvin@kirkens-sos.no Mer info: www.kirkens-sos.no/bjorgvin

 Kirkens SOS

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

*Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i*

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10

Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

Husk på dåpsbarna!

**Gode bøker og
god musikk får du hos**

Bok & Media Vestbok

Vetrlidsallmenningen 1

tlf. 55 31 79 63 post@vestbok.no

www.vestbok.no

Begravelsesbyrået for
byen og distriktet

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00

www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

*- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv*

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN

Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST

2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevene trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Lørdag 23. november blir det salgsdisk, kafé, aktiviteter og fiskedam hele dagen i kirken.

Program

- 10.00: Åpning - Søråshøgda barnekor synger. Åretrekning så snart årene er solgt
- 11.30: Skjold kirkekor synger
- 12.00: Grøtserveringen starter
- 12.30: Åretrekning
- 14.00: Søråshøgda barnekor synger. Åretrekning så snart barnekoret har sunget
- 15.00: Trekning lotteriet

Vi regner med mye folk og god stemning. Men skal det bli en ordentlig julemesse trengs det ulike typer bidrag. Kanskje du kan kjøpe en gevinst til årelotteriet eller lage noe til salgsdis-

ken, se også under? Kjøp eller lag noe du selv synes er fint og/eller praktisk.

Tingene kan leveres i kirken 22. november fra kl 18. Har du noe du vil gi, men kan ikke komme denne dagen, kontakt Ellen E. Fasmer tlf 55 13 31 09, ellen@fasmer.no, så finner vi en løsning. Det er også mulig å levere tingene på menighetskontoret.

Tavel i mot små og store loddseiere. Loddene koster som vanlig fem kroner. Møt opp og gjør 23. november til en super julemessedag med mye trivelige folk og god stemning. ●

«Lagelørdag» 26. oktober i Skjold kirke

Planen for hva vi skal lage er ikke fastlagt. Men det som er sikkert er at det blir en gruppe som tar med mønstre, idébøker, stoffer, bånd, blonder, symaskiner, sakser og strykebrett og lager noe sammen denne dagen fra ca kl 09:30 og fram mot kl 16:00. Det er mange ulike oppgaver. Vi disponerer kjøkkenet, så dersom noen vil bake, er det mulig. Har du en idé til noe du

tror vi kan lage, er vi takknemlige for å få høre fra deg.

Synes du dette virker kjekt, så meld deg på. Skriv navn og kanskje fortell om ideen din, i en mail til ellen@fasmer.no eller i en sms til 481 85 156. Eller rett og slett ta turen innom. ●

Produktene vi tilbyr er av høy kvalitet. Hudpleieproduktene inneholder ikke parabener eller parfyme.

KARL J. FOTLAND
IMPORT

- Såpedispenser, batteridrevet
- Vannfilter
- Multivask
- Bil- og båtvask m/voks
- Sprayflaske m/målestreker og god pumpe
- Håndrensemiddel løser olje og maling uten å bli tørr på hendene
- Fotkrem

Sæterveien 58
5236 Rådal

Tlf 907 82 774
karl@fotlandimport.no

For mer informasjon se
www.fotlandimport.no

HVEM HVA HVOR i Skjold menighet

Ansatte og menighetsråd

Skjold menighetskontor

Skjoldlia 55, 5236 Rådal
Telefon: 55 59 71 12
skjold.menighet@bergen.kirken.no

Menighetskonsulent

Marita Børve

Telefon: 55 59 71 12
marita.borve@bergen.kirken.no
Kontordager: mandag, tirsdag, onsdag og torsdag.

Kateketvikar

Johan Olav Holmefjord
Telefon: 55 59 71 11
E-post: johanolav.holmefjord@bergen.kirken.no

Menighetspedagog / trosopplærer

Janne Torvestad
Telefon: 55 59 71 17
janne.torvestad@bergen.kirken.no

Diakon Kjerstin-Marie Vereide

Telefon: 55 59 71 15
kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no

Kantor Guro Rotevatn Buder

Telefon arb.: 55 59 71 16
Telefon prv.: 412 05 127
guro.rotevatn.buder@bergen.kirken.no

Kirketjener Silje Brækken

Telefon: 916 92 224
silje.braekken@bergen.kirken.no

Sokneprest Arne Brekke

Telefon arb 55 59 71 14
Telefon prv 55 13 76 62
arne.brekke@bergen.kirken.no

Kapellan Bjørn Moe

Telefon arb 55 59 71 13
mobil 92 82 24 13
bjorn.moe@bergen.kirken.no

Menighetsrådsleder Eva Try

Telefon 55 13 13 52
evatry@gmail.com

Internett/menighetsblad

Ansvarlig utgiver: Menighetsrådet. Redaktør, menighetsblad Øystein Pettersen, 938 04 808 oystein.pettersen@uni.no
Nettpublisering: Bjørn Selfors, bselfors@broadpark.no

Kirkens konti

Skjold menighet:
1644. 21. 60035
(3411. 32. 01101)
Givertjenesten diakoni:
3418. 18. 00889

Konfirmantarbeid:
3418. 20. 00436

Aktiviteter

Skjold kirkekor

Skjold kirke - tirsdager kl. 12.30 -14.00. Kontakt: Grete Jacobsen, telefon 55 13 19 78 og Ingebjørg Hougsnes telefon 55 10 27 47

Cantus

Skjold kirke - tirsdager 19.45-22.00. Guro Rotevatn Buder, Telefon arb: 55 59 71 16

Søråshøgda barnekor

Skjold kirke - torsdager fra kl. 17.30. Leder: Synnøve Flotve, tlf. 55 91 21 13 / 41 45 04 85 seflotve@online.no
Hjemmeside: www.sbkor.no

Extasis (Skjold ten- sing)

Skjold kirke onsdager kl. 19 -21. Kontaktperson: Kjerstin-Marie Vereide, tlf. 55 59 71 15

Formiddagstreffet

Annenhver torsdag i ulike uker - kl. 12.00-14.00. Kontaktperson Kjerstin-Marie Vereide tlf. 55 59 71 15

10-kaffen

Annen hver torsdag i like uker - kl. 10.00-12.00. Kontaktperson Arne Brekke tlf. 55 59 71 14

KRIK Fana

Henning Eidsheim
Telefon: 95 43 14 41

Nordås KFUM-speidergruppe:

(gutter) Onsdager - Skjold kirke/ Smøråsfjellet. Knut-Erland Brun, tlf. 474 17708 knubrun@online.no

Steinsvik 1 - KFUK-speidere

(jenter) Tirsdager - Skjold kirke Kontaktpersoner Anette Skålnes og Silje Nordal gruppeleder.steinsvik@hotmail.no

Seniordans

Mandager kl. 11.00-12.30 Berit Kvalheim, 55 10 00 38/ 957 21 908.

Trim

Onsdager kl. 11.00-12.30. Astrid Teigen tlf. 45 02 51 03

Skjold kirkelag

Kontaktpersoner Berit Ådland tlf. 55 13 37 65 og Gerd Dale tlf. 55 13 27 29

Skjold søndagsskole

Janne Torvestad, tlf 55 59 71 17
janne.torvestad@bergen.kirken.no

Se prekenliste side 24 for datoer.

Hva skjer i tros-
opplæringen
framover? Hvem
kan komme? Når?

Babysang:

Velkommen til babysang i kirke-
kjelleren tirsdager kl. 12.30 (med
unntak av høstferien). Vi holder på
til og med 19. november, og det er
mulig å begynne underveis. Etter
sangstunden er det mulighet for å
sitte igjen og ta en kaffe og bli kjent
med andre foreldre i nærområdet.

Klubbkveld for 3. – 7. klasse:

Endelig er vi i gang! Det blir to
samlinger til i høst; fredag
25. oktober og fredag 29. oktober.
Klubbkvelden er gratis, og vi
samles i kirkekjelleren kl. 18.00 –
19.30. Lederne er klare og håper
DU har lyst til å ta turen innom for
å bli med på morsomme aktiviteter
(du kan blant annet lage din egen
juice)! Det blir sang, andakt og god
mat, og kanskje du blir kjent med
noen nye?

Myldregudstjeneste:

Søndag 20. oktober kl. 11.00
ønsker vi velkommen til familie-
gudstjeneste tilrettelagt for de
minste barna. Babysang-gruppen
deltar i gudstjenesten med sang og
musikk. Velkommen til både store
og små!

Søndagsskole:

Velkommen til søndagsskole
3. november, 10. november,
24. november og 8. desember
(juleavslutning) kl. 11.00.

3-årssamling:

Fredag 1. november kl. 16.30 –
18.00 inviteres 3-åringene med
familie til middag, hobbyaktiviteter
og bibelformidling i kirken. Invita-
sjoner sendes ut når det nærmer
seg. Påmelding til trosopplærer.

For spørsmål og påmeldinger, ta kontakt med trosopplærer:

Janne Torvestad:
janne.torvestad@bergen.kirken.no
Telefon: 55 59 71 17

Hilsen fra kateketvikar

Hei, eg heiter Johan Olav Holme-
fjord, er 32år og kjem frå bygda
Holmefjord i Fusa kommune.

Mamma var søndagsskulelærer, og både ho
og pappa har alltid vore aktive i kyrkja og på
bedehuset og teke med meg og sysken der.

Dei tre siste år har eg kjørt taxi på heiltid,
men det er over elleve år sidan eg vart tilsett
som taxi-sjåfør fyrste gong, då som helge- og
feriesjåfør. Innimellom dette har eg vore inn-
om ein del forskjellig. Mellom anna første året
på vernepleien, disippeltreningsskule hjå
Ungdom i Oppdrag (UIO), kjørt lastebil, del-
teke som vaksenleiar på frivillig basis på di-
verse leirar og då altså utdanning til bachelor i

kyrkjelyds pedagogikk ved NLA. Under ar-
beidet med bacheloroppgåva arbeidde eg
spesielt med tema ungdom og depresjon.
Dette har eg utvikla vidare og oppretta eit en-
keltmannsforetak. Tematikken er utvida, så
no tek eg for meg mobbing og depresjon. Det
heile byrja i ein praksisperiode på Askøy og eg
har no hatt foredrag for Askøy-konfirmantar
i fleire sesongar. Eg har òg vore hjå Fusa-kon-
firmantar, og skal vitja dei denne hausten att.
Eg håpar å få dette opplegget inn i konfir-
mantundervisninga i Skjold kyrkje òg.

Sjøl om eg har noko erfaring med frivillig
arbeid i kyrkja, og er blitt meir vand med
undervisning som foredragshaldar, er det
nytt for meg å vera i ein stilling som er tillagt
så mykje ansvar som kateketstillinga her i

Hos familien Bach

Konsert med Bergen Barokk i
samarbeid med Suzuki Viva i
Skjold kirke søndag
3.november kl. 19.

I programmet «Hjemme hos familien Bach»
løfter Bergen Barokk fram en side ved Bachs
musikk som kanskje er litt mindre kjent enn
pasjonene, kantatene, orgelmusikken, orkes-
terverkene osv. Ut fra både fortellinger og
ikke minst fra Anna Magdalena Bachs egen
notebok får vi innblikk i hvordan musikk
også var en viktig del av familien Bachs hjem-
lige liv.

Gjennom åndelige sanger, koralbearbei-
delser, danse- og instrumentalmusikk, inspi-
rert av mangfoldet i Anna Magdalenas note-
bok, gir Bergen Barokk et bilde av hvordan
både mer og mindre kjente musikkverk kan
anta en annerledes form enn vi kanskje er
vant til å høre dem.

Husmusikk som dette kan hevdes å være
en spesielt tysk praksis, i hvert fall om vi stu-
derer beskrivelser og musikkpublikasjoner
fra 1700-tallet. Denne praksisen kan igjen
knyttes til det som i den lutherske tradisjo-
nen ble viktig, nemlig å pleie det åndelige liv,
ikke bare gjennom tekst, men gjennom sang
og musikk. Da den pietistiske retningen
etterhvert bredte seg i det nordlige Tyskland
og i Skandinavia var det den hjemlige andak-
ten og sangen som ble en styrke for det pietis-
tiske hovedfokus, å styrke ens personlige
forhold til og ansvar overfor ens gud. Sterke

Bergen Barokk ble
dannet i 1994 og er i
dag en av Norges le-
dende tidligmusikk-
grupper. Ensemblet
har spilt og vært
kringkastet i Skan-
dinavia, Russland
og USA og har pro-
dusert en rekke pla-
ter med tysk, eng-
elsk, italiensk og
fransk repertoar.

spor av dette finner vi i den norske salme-
sangtradisjonen samt i de mangfoldige an-
daktsbøkene som ble publisert her fra slutten
av 1800-tallet og inn i nyere tid.

Samtidig, et møte med Anna Magdalenas
notebok vil for noen trekke minnet tilbake til
eventuell spilleundervisning i barndommen.
Det er nemlig her vi finner stykker som
Bachs Menuett, Marsj og Polonese vi drar
kjensel på, i hvert fall når vi hører dem igjen.
Derfor var det naturlig for BB å gå i samar-
beid med Suzuki Viva i denne konserten. På
samme måte som at Bergen Barokk arbeider
fram arrangement og løsninger for framfø-
ring knyttet til kunnskap om repertoaret og
perioden så tilfører utøverne i Suzuki Viva en
klang og musisering som springer ut fra det
kolossale arbeidet det er bare å lære å spille et
instrument. Det er mulig at det er i dette for-
holdet at det helt unike i

Bachs musikk kommer fram, - den har noe
å tilføre både for den erfarne, profesjonelle
som for den unge, utrente musikeren. Bachs

Johan Olav

Skjold kyrkje inneber. Også administrativt er det ei utfordring med godt over 100 konfirmentar og dobbelt så mange foreldre å forholde seg til. Eg er likevel takksam for at eg har fått høve til å prøva meg her i Skjold kyrkje.

Det eg ser som naudsynt å fokusera på her, er dei unge leiarane. Mykje av ungdomsarbeidet her er avhengig av unge frivillige, og dei gjer ein formidabel innsats. Desse unge treng å bli lagt merke til og dei treng å kjenna at dei er verdsette. Difor ønskjer eg å forsøka å få til nokre sosiale samlingar for desse unge leiarane og har allereide oppretta facebook-gruppa «Ledergruppen Skjold kirke», der eg håpar me kan annonsera nokre sosiale samankomstar.

På tampen kan eg leggja til at eg frå starten av november har behov for ein ny stad å bu. Så dersom nokon har noko eller kjenner nokon som har noko ledig, så ikkje nøl med å ta kontakt. ●

egne ord om at musikken «skal tjene til sjelens oppbyggelse og sinnets rekreasjon» blir beskrivende for en sanselig erfaring. Musikk har mange fasetter og det ligger et stort spekter av estetikk i et menneskes livslange omgang med musikk.

Dette programmet er del av et samarbeid med Bergen Kirkeautunnale.

Program

Johann Sebastian Bach (1685–1750):
Suite in D from Anna Magdalena Bachs Notebook. XVI Marche (attr. Carl Philipp Emanuel Bach), XXIV [Polonaise], XXa Aria, XXII Musette
Aria: «So oft ich meine Tobackspfeife» from

Anna Magdalena Bachs Notebook
Carl August Thielo: Danser fra det Kongelige teater i København, 1752
Rigadon, Contre dance, Menuet, Gigue presto Sperontes (Johann Sigismund Scholze) (1705 – 1750):
Fra Singende Muse an der Pleisse (1741): Ich bin nun wie ich bin
Georg Philipp Telemann (1681 – 1767): From Neue Sonatinen (ca. 1730): Sonatina c-minor. Largo – Allegro – Dolce – Vivace
Kantate fra Harmonischer Gottesdienst

Med forbehold om endringer i programmet. Billetter ved inngangen kr. 150,- ●

Fredagskafé med Krydder

-ukeslutt for travle voksne

Alle nye og gamle kafégjester ønskes velkommen!

Alle Fredagskafékveldene er i peisestuen i Skjold kirke og starter ca kl 19:30 med et felles kveldsmåltid. Kveldene er ment for travle voksne som ønsker et sted hvor det går an å senke skuldrene og prate sammen, spise og ha det hyggelig samtidig som vi utvider vår horisont litt gjennom kveldens «krydder». Det er orienteringer om svært ulike temaer stort sett holdt av folk som brenner for en sak eller vil fortelle om noe de har opplevd. Det kan også være noe fra jobben eller rett og slett noe de synes er artig eller interessant.

Alle som kommer tar med én sort pålegg til et felles matbord og kr 30 til fellesutgiftene, så serveres det godt brød, varm og kald drikke. Det er rikelig tid til prat, god musikk og det hele avsluttes med en samling med Ord før helgen inn i kirkerommet.

Program for resten av høsten

- 25. oktober : Besøk av Bjørn og Nina Nygård som forteller fra Botswana
- 29. november: «Hvem tror du at du er? Hvordan finne det ut?» (slektsgranskning). ●

ER DU ENSOM?

Synes du dagene er lange? Treffer du få mennesker? Har du ingen å snakke med?

Det går det an å gjøre noe med. Skjold menighet har en besøkstjeneste. Da vil du kunne få en besøksvenn som kommer hjem til deg. Det vanlige er at dere er sammen 1-2 timer annenhver uke. En kan prate eller kanskje gå en tur. Dere blir selv enige om hvordan tiden skal brukes.

Vi har fått tilbakemeldinger om at de som har fått besøk har hatt glede av det. Og de som går på besøk opplever det svært meningsfylt. Kanskje er det din tur nå til å unne deg en god opplevelse? Hvis du ønsker å få besøk eller kan tenke deg å være besøksvenn, bes du ta kontakt med diakonen i Skjold på tlf.nr. 55 59 71 15. ●

Menighetskalender

døpte

29.09. Tindre Fottland
29.09. Olivia Elholm Hagen
29.09. Maja Brown Sørheim
29.09. Elida Olava K. Nygaard
22.09. Filip Heiberg-Andersen
22.09. Marius Ervik Midtun
22.09. Sofia Jansson N. Blålid
15.09. Lilly Madelen L. Sæterdal
15.09. Kendra Zeil
15.09. Lukas Correa Takle
08.09. Elias Lundgreen Gjelsvik
08.09. Eskil A. Myklebust
08.09. Jakob M. Helleseeth
01.09. Sebastian Heum Remme
01.09. Marielle Fredheim
01.09. Isabella Stephansen
01.09. Jacob August A. Bernt
01.09. Markus R. Haukeland
01.09. Nora Horne Eikeland
25.08. Levi Tran Solheim

vigde

01.09. Kristine Heum og
Stian Remme
17.08. Line Farrrelly og
Jan-Gunnar Olsen

døde

09.09. Eli Mossefinn
06.09. Johanna Helgesen
04.09. Berit Søråas
04.09. Jorunn Nordstrand
30.08. Ole Marenus Grindvik

gudstjenester

6. oktober kl. 11.00,
20. søndag i treenighetstiden
(Efeserbrevet 6, 1-4)
Gudstjeneste. Kapellan Moe
Dåp, nattverd, kirkekaffe.

13. oktober kl. 11.00,
21. søndag i treenighetstiden
(Lukas 12, 13-21).
Gudstjeneste. Kapellan Moe
Dåp, nattverd, kirkekaffe.

20. oktober kl. 11.00,
22. søndag i treenighetstiden
(Lukas 10, 25-37)
Familiegudstjeneste. Sokneprest
Arne Brekke og menighets-
pedagog/trosopplærer Janne
Torvestad. Dåp, kirkekaffe.

27. oktober kl. 11.00 og
kl. 13.30, Bots- & Bededag
(Lukas 15, 11-32)
Konfirmandpresentasjon. Kap.
Bjørn Moe m. fl. Kirkekaffe.

3. november kl. 11.00,
Allehelgensdag.
(Lukas 6, 20-23)
Gudstjeneste. Sokneprest Arne
Brekke. Dåp, nattverd, kirkekaffe,
søndagsskole. Cantus deltar.

10. november kl. 11.00,
25. søndag i treenighetstiden
(Joh. 5, 1-15.)
Gudstjeneste. Kapellan Bjørn
Moe. Dåp, nattverd, kirkekaffe.
Søndagsskole.

17. november kl. 11.00,
26. søndag i treenighetstiden
(Lukas 13, 10-17).
Vigslingsgudstjeneste. Biskop
Halvor Nordhaug/sokneprest
Arne Brekke m.fl. Nattverd,
kirkekaffe.

24. november kl. 11.00,
Domssøndag/Kristi Konge-
søndag
(Joh. 9,39-41.)
Gudstjeneste. Kapellan Bjørn
Moe. Dåp, nattverd, kirkekaffe.
Søndagsskole.

1. desember kl. 16.00,
1. søndag i advent
Lysmesse.
(Matt. 21, 1-11.)
Sokneprest Arne Brekke.
Steinsvikspeidere og Sørås-
høgda barnekor. Kirkekaffe.

8. desember kl. 11.00,
2. søndag i advent
Gudstjeneste. (Joh. 14, 1-4.)
Kapellan Bjørn Moe. Dåp, natt-
verd, kirkekaffe. Søndagsskole.

15. desember kl. 11.00,
3. søndag i advent
Gudstjeneste.
(Matt. 11, 2-11.)
Sokneprest Arne Brekke.
Dåp, nattverd, kirkekaffe

Gospelnight

Lørdag 26.10. kl. 19.00
i Skjold kirke.

Ny festdag i menigheten

Søndag den 17. november kl. 11 er vi alle invitert til å benke oss i kirken vår. Vi skal være med på at kateket Gro Eman og diakon Kjerstin-Marie Vereide blir vigslet.

Biskopen vår – Halvor Nordhaug - vil være den som utfører handlingen. Under håndspåleggelse og bønn vil de bli vigslet til kateket og til diakon.

Til det kall

og de nådegaver Gud har gitt sin menighet hører både katekettjenesten med å undervise i den kristne tro så vi kan vokse i troen og diakonens omsorgstjeneste så Kristi kjærlighet kan bli synlig blant oss.

Det er ikke ofte det skjer at en menighet opplever en slik «dobbel-vigsling» med to – så derfor kom å bli med og gjør denne dagen til en merkedag for Gro, Kjerstin-Marie og for oss som menighet.

Koret Cantus deltar og etter gudstjenesten vil det være kirkekaffe.

SOKNEPREST ARNE BREKKE